

Nr 20

Finansutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1972: 32 angående vissa organisations- och anslagsfrågor inom finansdepartementets verksamhetsområde såvitt propositionen hänvisats till finansutskottet.

I propositionen 1972: 32 läggs fram förslag om överföring till kammarkollegiet av de uppgifter som f. n. handläggs inom statskontorets fondbyrå. I samband härmed föreslås vissa förändringar i kammarkollegiets organisation. Vidare behandlas organisationen av mynt- och medaljtillverkningen.

Slutligen läggs fram förslag till medelsanvisning för budgetåret 1972/73 till kammarkollegiet, statskontoret och myntverket.

Propositionen har hänvisats till skatteutskottet i vad avser organisations- och anslagsfrågor rörande myntverket och i övrigt till finansutskottet.

1. Organisationsfrågor rörande kammarkollegiet och statskontoret. I propositionen 1972: 32 (s. 2—10) har Kungl. Maj:t under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 mars 1972 föreslagit riksdagen att *dels* godkänna i statsrådsprotokollet förordade organisatoriska förändringar rörande kammarkollegiet och statskontoret, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vid kammarkollegiet inrätta en ordinarie tjänst för chef för enhet med beteckningen r, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de övergångsåtgärder som behövs med anledning av omorganisationen.

Organisationsförslaget baseras på förslag som avgivits av dels fondbyråutredningen i betänkandet Förvaltning av fonder i staten (SOU 1971: 82) och dels en särskild sakkunnig i betänkandet Kammarkollegiet — redogörelse för översyn av kammarkollegiets uppgifter och organisation (Ds Fi 1971: 16). Visst samråd har skett under utredningsarbetet. Utredningen och den sakkunniges förslag har varit föremål för gemensam remiss.

När statskontoret ombildades år 1961 i samband med omorganisationen av den statliga rationaliserings- och revisionsverksamheten överfördes de funktioner som inte ansågs förenliga med den nya verksamheten till andra myndigheter. I avvaktan på ytterligare utredning fick emellertid de uppgifter som fullgjordes inom *statskontorets fondbyrå*, främst medelsförvaltning i fråga om en rad anslag och fonder på riks-

staten samt förvaltning av donationsfonder, ligga kvar. Fondbyrån knöts alltså provisoriskt till det nya statskontoret.

Till fondbyrån har sedermera knutits en redovisningscentral och ett revisionskontor, som följd av statsmakernas principbeslut år 1967 om organisationen av det statliga redovisningssystemet och revisionen.

Sedan år 1968 är ett expertråd knutet till statskontoret för att ge råd i frågor om placering av fondmedel. Antalet anställda vid fondbyrån uppgick vid ingången av budgetåret 1971/72 till 48.

Fondbyråutredningen föreslår att huvuddelen av de arbetsuppgifter som nu åvilar fondbyrån inkl. redovisningscentral och revisionskontor sammanhållna förs över till kammarkollegiet. Utredningen motiverar sin ståndpunkt med att fondförvaltningen utgör en administrativ specialitet för vilken det bör finnas en organisatorisk hemvist i statsförvaltningen. Den fondförvaltande enheten bör fungera som ett centrum för fondförvaltningsfrågor och genom utredningar, rådgivning samt initiativ till åtgärder främja den statliga fondförvaltningen i sin helhet. Utsiktarna till en sådan effektivisering skulle väsentligt minska om man slog sönder fondbyrån och spred ut förvaltningsuppgifterna på myndigheterna. Statskontorets fondbyrå bedöms vara alltför liten för att utgöra en fristående enhet.

I fråga om placering av medel i donationsfonder och räntebärande diversemedelsfonder har utredningen övervägt två alternativ. Den är inte beredd förorda alternativet med en placeringsstiftelse utan föreslår att ansvaret för placeringsverksamheten läggs på kammarkollegiet. Fonderna bör bära sina egna förvaltningskostnader.

I remissyttrandena får utredningen stöd för sina förslag. Vissa erinringar framförs emellertid från remissinstanserna i fråga om bl. a. fondbyråns ställning (TCO-S och kommerskollegium), redovisningscentralens och revisionskontorets organisatoriska ställning (kammarkollegiet, statskontoret och riksrevisionsverket) samt placeringen av fondmedel (Kreditbanken).

Utredningen om *kammarkollegiet* har funnit en överföring av fondbyråns uppgifter till kammarkollegiet lämplig.

De uppgifter i fråga om administrationen av systemet för samdistributionsrabatt till dagstidningar som nu handhas av statskontoret bör enligt utredningen föras över till kammarkollegiet. Vidare bör kollegiet anlitas såsom remissinstans för vissa ärendegrupper, som nu remitteras till riksrevisionsverket från statsdepartementen.

I fråga om kollegiets nuvarande uppgifter föreslås att möjligheten för andra statliga myndigheter att anlita kollegiets advokatfiskalskontor för advokatuppdrag skall underlättas. Kollegiet bör också sprida information inom statsförvaltningen om sin möjlighet att åta sig sådana uppdrag.

Beträffande kammarkollegiets organisation föreslås att de fyra nuvarande små byråerna sammanslås till en avdelning under ledning av ett av kammarråden, som tillika är avdelningschef. Avsikten härmed är bl. a. att vinna utjämning av fluktuationer i arbetsbelastningen samt genomsnittligt kortare genomloppstid för ärenden.

Den otidsenliga konstruktionen med kammaradvokatfiskalsämbetet som part och kammarkollegiet som beslutsinstans i vissa ärenden föreslås avskaffad. Advokatfiskalsämbetet bör integreras fullständigt i kollegiet.

Utredningens förslag om organisatoriska förändringar vid kammarkollegiet accepteras av i stort sett samtliga remissinstanser. Statskontoret biträder dock inte förslaget om sammanslagning av byråerna till en avdelning och TCO-S ifrågasätter om överföringen av fondbyrån till kammarkollegiet inte bör ske per den 1 mars i stället för den 1 juli 1972.

Departementschefen anför i statsrådsprotokollet att han anser det vara en fördel om de uppgifter som fullgörs inom fondbyrån kan skiljas från statskontoret, som bör koncentrera sig på de mål verket har att fullfölja i egenskap av statsförvaltningens rationaliseringsorgan. Han förordar därför att den föreslagna överföringen av byrån till kammarkollegiet kommer till stånd.

I fråga om formerna för placeringsverksamheten förordar departementschefen att kammarkollegiet får svara för denna i enlighet med nu gällande principer. Rådet för placeringsfrågor bör alltså knytas till kammarkollegiet. I anledning av vad Kreditbanken anført om möjligheterna att överföra uppgifter på hithörande områden på affärsbank anmäler departementschefen sin avsikt att senare ta upp denna fråga med Kungl. Maj:t liksom bl. a. frågan om att belasta resp. fond med förvaltningskostnaderna. Administrationen av samdistributionsrabatten för dagstidningar anser departementschefen åtminstone tills vidare böra ligga kvar på statskontoret.

De organisatoriska förändringar vid kammarkollegiet som utredningsmannen vid sin översyn funnit lämpliga förordas i propositionen, dock att redovisningscentralen och revisionskontoret inte bör ingå i fondbyrån utan utgöra fristående enheter direkt under verkschefen. Bemyndiganden begärs att inrätta en ordinarie tjänst för chef för enhet med beteckningen r samt att vidta de övergångsåtgärder som behövs med anledning av omorganisationen.

Utskottet har vid sin bedömning inte kommit fram till annan uppfattning i organisationsfrågan än den som förordas i statsrådsprotokollet. De föreslagna organisatoriska förändringarna bör därför godkännas av riksdagen och de begärda bemyndigandena lämnas.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. godkänner de i statsrådsprotokollet förordade organisatoriska förändringarna rörande kammarkollegiet och statskontoret,
2. bemyndigar Kungl. Maj:t att vid kammarkollegiet inrätta en ordinarie tjänst för chef för enhet med beteckningen r,
3. bemyndigar Kungl. Maj:t att vidta de övergångsåtgärder som behövs med anledning av omorganisationen.

2. **Kammarkollegiet.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen 1972: 1 (bilaga 9, punkt B 1) beräknat medel för nedan nämnda ändamål har Kungl. Maj:t i propositionen 1972: 32 (s. 10—12) föreslagit riksdagen att till Kammarkollegiet för budgetåret 1972/73 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 6 575 000 kr.

Utskottet. Den förstärkning av anslaget som begärs i propositionen hänför sig förutom till överflyttningen av fondbyrån den 1/1 1973 i första hand till en planenlig utbyggnad av redovisningscentralen och revisionskontoret. Denna utbyggnad motsvaras av besparingar och resursförstärkningar på andra håll inom statsförvaltningen.

Utskottet tillstyrker den begärda medelsanvisningen och hemställer att riksdagen till *Kammarkollegiet* för budgetåret 1972/73 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 6 575 000 kr.

3. **Statskontoret.** Sedan Kungl. Maj:t i propositionen 1972: 1 (bilaga 9, punkt B 7) beräknat medel för nedan nämnda ändamål har Kungl. Maj:t i propositionen 1972: 32 (s. 12—17) föreslagit riksdagen att till Statskontoret för budgetåret 1972/73 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 30 950 000 kr.

Utskottet. Den begärda ökningen av anslaget till statskontoret innefattar — förutom löne- och prisomräkning — bl. a. medel för utvecklingsarbete avseende automatisk databehandling av viss information på miljövärdsområdet (1,1 milj. kr.).

Bland de större projekt som beräknas ta betydande medel i anspråk bör nämnas samordningen av statliga informationssystem i anslutning till datasamordningskommitténs arbete.

Utskottet, som finner det angeläget att statskontoret har resurser att medverka i det omfattande och besvärliga arbetet med frågor som rör samordning och kontroll av databanker m. m., har inte funnit skäl avvika från departementschefens anslagsberäkning.

Utskottet hemställer

att riksdagen till *Statskontoret* för budgetåret 1972/73 under
sjunde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 30 950 000 kr.

Stockholm den 18 april 1972

På finansutskottets vägnar

SVEN EKSTRÖM

Närvarande: herrar Ekström (s), Löfgren (fp), Knut Johansson i Stockholm (s), Franzén (s), Burenstam Linder (m), Larsson i Karlskoga (s), Åsling (c), Wirtén (fp), Josefsson i Halmstad (s), Fågelsbo (c), Arne Pettersson i Malmö (s), Brundin (m), fru Thorsson (s) och herr Lindahl (s).

